

Høyrings svar frå Kvam Frivilligsentral Grannehjelpa

Ny forskrift om tilskot til frivilligsentralar

Vi vil takke KUD for eit svært godt arbeid med den nye forskrifta. Frivilligsentralane er viktige samfunnsaktørar som utgjer ein skilnad for enkeltmenneske og sårbare grupper.

Val av finansieringsmodell

KUD etterspør innspel på to alternative finansieringsmodellar, 1 og 4.

Vi vurderer følgjande fordelar og ulemper ved dei to modellane:

Modell 1

Fordelar:

- Ordninga er ubyråkratisk og føreseieleg, og tek i vare Stortinget sin intensjon.
- Etablerte tilbod/aktivitetar kan halde fram.
- Modellen tek i vare det faktum at det er fleire ting som spelar inn på behovet for frivilligsentralar - som demografi, geografi, andre tilbod lokalt, fattigdomsproblematikk osv.
- Modellen gjev eit større handlingsrom til å satse lokalt og etablere fleire sentralar om ein ynskjer.
- Modellen tek i vare små bygdesamfunn der det ofte er få andre tilbod.
- Større kommunar og kommunar som pr. i dag ikkje har frivilligsentral, står fritt til å opprette dette innanfor krava.

Ulemper:

- Ordninga gjer at det er kun ved å opprette fleire sentraler at ein kan utløyse meir tilskot. Dette gjev lite rom for å kunne utvide eksisterande sentralar med større fagmiljø.
- Modellen gjev ei skeivfordeling i tal sentralar pr. innbyggjar.

Modell 4

Fordelar:

- Modellen gjev fleksibilitet til å organisere sentralen på ulikt vis, og kan leggje til rette for større fagmiljø.
- Modellen er attraktiv for kommunar som pr. i dag ikkje har ein frivilligsentral eller har få sentralar pr. innbyggjar.

Ulemper:

- Modellen gjev store negative konsekvensar for mange eksisterande sentralar og vil bety at fleire må nedbemanne og kutte i sine tilbod/aktivitetar.
- Insentivet til å opprette sentralar kjem med denne ordninga ikkje nedanfrå, lokalt, men gjennom at kommunen automatisk har rett på ein større sum tilskot pga. sitt innbyggjartal.
- Ordninga gjev eit insentiv til samanslåing av sentralar, altså ei potensiell sentralisering
- Modellen straffar kommunar som har gjennomgått/skal iverksetje kommunesamanslåing
- Modellen gjev mindre handlingsrom for kommunar som vil satse ekstra - dei kan ikkje utløyse meir tilskot sjølv om dei vil opprette fleire sentralar og auke si lokale finansiering.
- For at ordninga skal kunne iverksetjast utan at mange sentralar skal måtte tape mykje ut frå dagens satsar må det ei veldig stor auke til i ramma.
- Modellen gjev inntrykk av å vere føreseieleg, men summen kvar kommune får vil variere frå år til år ut frå kor mykje dei andre kommunane søker om - med mindre det vert sett eit heilt fast grunnbeløp og innbyggjarsats og at ramma utvidast ved «oversøking».

Vårt ynskje er difor å gå for modell 1, men med ei justering som sikrar større fleksibilitet i organiseringa.

Presentasjon av ynskjeleg modell 1 med justering:

Justeringa er å opne for å kunne etablere avdelingar i frivilligsentralane, til for eksempel spesifikke målgrupper, ulike lokal o.l. Dette for å kunne auke aktiviteten og utløyse meir tilskot i ein kommune/bydel utan å måtte opprette nye sentralar, som i enkelte tilfelle opplevast lite hensiktsmessig. Avdelingane må også stille med 40% lokal delfinansiering for å utløyse tilskot, og innfri dei fleste krava i forskrifta. Skilnaden kan liggje i at det ikkje er krav om å skilje ut avdelingane som ein egen organisasjon, med eige styre og vedtekter, men gjerne eit krav om ei eiga ressursgruppe eller liknande, for å ivareta at den gjeldande målgruppa/lokasjonen har ei reell stemme til å påverke avdelinga sine aktivitetar. Vidare bør det vere krav om bemanning, og at kvar avdeling kan synleggjere separate rekneskap og årsrapportar. Det kan vurderast om avdelingane skal utløyse fullt tilskot og krevje 100% stilling, eller om det kan vere snakk om ein noko mindre sats.

Denne ordninga er inspirert av strukturar som har vakse fram enkelte stader sidan 2016, basert på at sentralar spesielt i mellomstore kommunar har sett dette som hensiktsmessig. Modellen vil ivareta at kommunar kan utløyse meir tilskot for å utvide tilboda sine i takt med behova lokalt, og slik bidra til å jamne ut skilnadar i innbyggjartal, utan uhensiktsmessig mykje administrasjon med lite fagleg fellesskap. Kravet om lokal finansiering og forankring i frivilligheita sikrar ei berekraftig utvikling.

Innspel til forskrifta:

Vi er svært glade for at ordet øyremerka er presisert i §2. Vi set også stor pris på at §3 og §6 presiserer at oppretting, nedlegging og drift av frivilligsentralar skal forankrast i frivillig sektor. Dette gjer at vi kan akseptere at det er kommunane som blir peikt på som søker.

Ynskjelege endringar:

§7 A Leggje til «på frivilligheita sine premiss»

Grunngjeving:

Vi meiner føremålet med forskrifta er godt formulert, men saknar ein viktig setning, «på frivilligheita sine premiss». Dette er godt grunngjeve i frivilligmeldinga som slår fast at frivilligheita sitt sjølvstende er eit grunnleggjande prinsipp i frivilligheitspolitikken. Intensjonen er ivareteken gjennom §3 og §6, vi ser likevel at det kunne vore ei fin presisering i føremålet. Setninga kan evt. leggjast inn i §1.

§8: Dette bør ikkje vere eit krav, men kan gjerne stå som ei oppmoding i teksten.

Grunngjeving:

Fleire frivilligsentralar har store utgifter knytt til lokal, og finansierer dette gjennom utleige. Nokon eig sine egne lokal, men har gjeld på lokala, nokon leiger av kommunen, nokon av private, og nokon har lokal som også fungerer som kontor. Veldig mange låner allereie ut lokala sine gratis, og nokon har svært låge satsar for frivillige lag, men tek meir for privat utleige. Vår meining er at dette må avgjerast lokalt ut frå lokale føresetnadar.

§14: Om overgangsperiode

Grunngjeving:

Vi er glade for at KUD har gjeve sentralane og kommunane ein overgangsperiode for å både implementere dei nye krava, og førebu seg på eventuelle endringar i tilskotssummen ved å utsetje iverksetjinga av forskrifta til 2023.

I tillegg ynskjer vi ei spesifisering vedrørande søknadsfrist og tidspunkt for tildeling, oppretting av nye sentralar, søknadsskjema og rapporteringskrav. Vi bed om at tidspunkt for søknad og tildeling skjer i god tid før dei kommunale budsjettprosessane.

Tillegg:

Oppstartsmidlar for nye sentralar

Grunngjeving:

I tidlegare forskrift var det ordningar beskrive for oppretting av nye sentralar, og moglegheit for å søke om oppstartsmidlar. Dette saknar vi i forskrifta, då vi ser at det har vore ein suksess at lokalsamfunna har gjort eit grundig førearbeid med forankring og planverk for å starte opp ein ny frivilligsentral.

Vi ser fram til ei endeleg forskrift er på plass, til å få ei ordning så enkel og ubyråkratisk som mogleg for sentralane.